

أحكام الصيام - نيبالي

रोजा (कर्ता)

شعبة توعية الحالات بالزلزال
الطبعة الأولى ٢٠١٣م، د. عکن، ISSN ٢٠١٣٦٦٧٧
٩٨٢

أحكام الصيام

ادعه وترجمه للغة النبطية

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى ١٤٣٢ هـ

(ح) شعبة توعية الجاليات بالزلفي ، ١٤٣٢ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أئماع النشر

شعبة توعية الجاليات بالزلفي

أحكام الصيام / شعبة توعية الجاليات بالزلفي

١٤٣٢ هـ

١٦ ص : ٨ × ١٢ سم

ردمك : ٥ - ٣٣ - ٨٠١٣ - ٦٠٣ - ٩٧٨

(النص باللغة النبطية)

١- الصوم ٢- شهر رمضان أ- العنوان

١٤٣٣ / ٨٥٢٩

٢٥٢,٣ دبوسي

رقم الإيداع : ١٤٣٣ / ٨٥٢٩

ردمك : ٩٧٨ - ٦٠٣ - ٨٠١٣ - ٣٣ - ٥

الصف والإخراج : شعبة توعية الجاليات بالزلفي

أحكام الصيام

रोजाको विषय

रोजा (बर्त) को द्रुकुम ।

ईस्लामको पाँचौं आधारहरु मध्ये एउटा आधार रमजानको रोजा पनि छ, नवी ﷺले भन्नु भयो «ईस्लामको स्थापना पाँच आधारहरु माथि भएको छ, यो गवाही दिने कि वास्तवमा अल्लाह बाहेक अरु कोही पुज्य छैन, र मोहम्मद ﷺ अल्लाहको रसुल हुनु हुन्छ, नमाज कायम गर्ने, जकात दिने, हज गर्ने, र रमजानमा बर्त बसने»

(मुत्तफकुन्घलैह- द, १६)

रोजा भनेको «अल्लाहसित नजिक हुनका लागि फजर उदय हुने देखि सुर्य अस्त हुने सम्म खान पीन, यौन सम्पर्क, र हरेक प्रकारको रोजा भँग गर्ने कुराहरुबाट रुकनु» हो, रमजानको रोजाको अनिवार्यता प्रति सबैको सहमति भएको छ, अल्लाह तआलाले भन्नु भयो ﴿مَنْ شَهِدَ مِنْكُمْ أَشْهَرَ فِلَيْصُنْهُ﴾ البقرة: ١٨٥} तिमीहरु मध्ये जस्ते पनि यो महिना पायो भने पुरा महिना बर्त बसोस । र यो हरेक वयस्क र बुढिमान मुस्लिम माथि अनिवार्य छ, १५ बर्षको उमेरले, अथवा कन्दनी भन्दा तलको ठाउँमा बाल उग्नाले, अथवा सपनामा वा अरु कुनै कारणले वीर्य निसकनाले वयस्कको पहिचान हुन्छ, र महिलाहरुको लागि मासिक खुलनु पनि एउटा थप पहिचान हुन्छ, तसर्थ जहिले पनि कुनै व्यक्तिमा यी कुराहरु मध्ये कुनै कुरा पाइन्छ भने त्यो वयस्क घोषित हुन्छ।

रमजानको गुण र विशेषता ।

अल्लाह तआलाले रमजानको महिनामा धेरै यस्तो गुण राखिएको छ जुन् अरु समयमा राखिएको छैन, त्यस्को विशेषता र गुणहरु मध्ये :

१ - मलाएका अर्थात् देवदुतहरुले रोजादारको लागि रोजा खोलिने सम्म क्षमा माँगने गर्दछ ।

२ - यस महिनामा अट्टेरी शैतानहरु थुनिएको हुन्छ ।

३ - यस महिनामा लैलतुल कद्र भनेको एउटा खास राति हो जुन् हजार महिना भन्दा अधिक राम्रो छ । यस्को विशेषता मध्ये यो पनि छ कि :

४ - रमजान महिनाको अन्तिम रातिमा रोजादारहरुलाई क्षमा प्रदान हुन्छ ।

५ - रमजानको हरेक रातिमा कुनै एउटा व्यक्तिलाई अल्लाहले नर्कबाट मुक्त गरिदिनु हुन्छ ।

६ - रमजानको महिनामा ऊमराको ईनाम हज् बराबर हुन्छ । रमजानको विशेषताहरु मध्ये अबुहोरैरह ~~को~~ को हदिस छ कि

रसुल ~~कुन्ज~~ले भन्नु भयो «जस्ते रमजानको रोजा ईमान र उपहारको आशामा राख्नु हुन्छ भने उस्को पहिलेका सम्पूर्ण पाप माफ भइ हाल्छ» (मुत्तफकुन्जलैह - ३८, ७६०)

अर्को हदिसमा रसुल ~~कुन्ज~~ले भन्नु भयो «आदमको सन्तानले गरेको हरेक कर्ममा बिकास हुन्छ, एउटा पुण्य चाहिं दस गुणा देखि सात सय गुणा सम्म अधिक बिकासित हुन्छ, अल्लाह तआलाले भन्नु भयो : तर मात्र रोजा बाहेक किन भने रोजा चाहिं मात्र मेरो लागि छन् र त्यस्को तर्फबाट म आफै प्रयाप्त छु» (मुत्तफकुन्जलैह- ५९२७, ११५१)

रमजान शुरू ढुङ्गुको प्रमाण ।

दुइकुराले रमजानको महिना प्रमाणित हुन्छ :

१ - रमजानको चन्द्रमा हेरने, तसर्थ रमजानको चन्द्रमा हेरे पछि रोजा राख्नु अनिवार्य भइहाल्छ, रसुल ﷺले भन्नु भयो «यदि तिमीहरुले चन्द्रमा देख्नु भयो भने रोजा राख र यदि चन्द्रमा हेरनु भयो भने रोजा खोल» (मुत्तफकुन्डलैह- १९००, १०८०) र रमजानको चन्द्रमा हेरेको कुरा प्रमाणित हुनको लागि मात्र एउटा विश्वासीलो व्यक्तिको गवाहीको अवश्यत्ता हुन्छ तर रोजा खोलनको लागि शब्बालको चन्द्रमा हेरेको कुरा दुइवटा विश्वासीलो व्यक्तिको गवाहीले मात्र प्रमाणित हुन्छ ।

२ - शाबान महिनाको ३० दिन पुरा हुने, तसर्थ यदि शाबानको महिना पुरा भइसकेको छ भने ३१वाँ दिन रमजानको प्रथम दिन हुनेछ, किन कि रसुल ﷺले भन्नु भयो «यदि आकाश सफा छैन भने ३०दिनको मियाद पुरा गर» (मुत्तफकुन्डलैह- १९०७, १०८१) रोजा खोलनको छुट पाइने व्यक्तिहरू ।

१ - यस्तो किसमको रोगीहरु जस्लाई स्वस्थ हुने आशा छ तर रोजा राख्न गाहो भइ रहेछ भने त्यस्लाई रोजा नराख्नको छुट दिएको छ, र स्वस्थ भए पछि जति दिनको रोजा छाड्नु भएकोछ त्यति दिनको रोजा राख्नु पर्छ, तर जस्को रोग चाहिं संधैको लागि हो र स्वस्थ हुने कुनै मनि आशा छैन भने त्यस माथि रोजा अनिवार्य हैदैन बरु त्यस्ले हरेक दिनको सट्टामा एउटा गरिबलाई खाना खुवाउनु पर्छ, डेढ किलो चामल अथवा यस्तो अरु कुनै अनाज दिने, अथवा जति दिन रोजा राख्नु भएछैन भने त्यति गरिबलाई एकै चोटि खाना पकाएर खुवाउने ।

२ - यात्री, तसर्थ यात्रीलाई आफनो शहरबाट निस्कने देखि फर्केर आउने सम्म रोजा न राख्नको अनुमति दिएको छ, जब सम्म कि पुरोको ठाउँमा केहि दिन सम्म बसने इच्छा गरेको छैन।

३ - त्यस्तै महिला यदि गर्भवति छे वा बच्चालाई दुध खुवाइ रहेकि छे र बच्चा अथवा आफु प्रति खतरा महसुस गरिरहेकि छे भने रोजा न राख्नको इजाजत पाएकि छे, र कारण समाप्त भए पछि जति दिनको रोजा छांडनु भएछे भने त्यति दिनको रकेजा राख्नु पर्छ।

४ - यस्तो बुढो मानिसहरु जस्लाई रोजा राख्नु गाहो भइरहेकोछ, भने त्यस्तो मानिसहरुलाई रोजा नराख्नको अनुमति दिएको छ र उसमाथि कजा अनिवार्य छैन अर्थात अर्को समयमा राख्नु पर्ने छैन, बरु त्यो हरेक दिनको बदलामा एउटा गरिबलाई खाना खुवाइन्छ।

रोजा भाँग गर्ने कुशाहरू।

१ - जानी जानी आफनो इच्छाले खान पीन गर्ने, तर बिसेर खाएमा रोजा माथि केहि प्रभाव हुँदैन, रसुल ﷺले भन्नु भयो «यदि कुनै व्यक्तिले रोजाको अवस्थामा बिसेर खायो अथवा पीयो भने आफनो रोजा पुरा गरोस» (मुस्लिम- ११५५) र रोजा भाँग गर्ने कुराहरु मध्ये यो पनि हो कि नाक. द्वारा पेटमा पानी पुर्याउने, नसामा तागतको सुइ लिने, अथवा रगतको सुइ लिने, यी सबै कुराहरुले रोजा भाँग हुन्छ, किन कि रोजादारको लागि यो कुराहरु खान पीन जस्तो छ।

२ - यौन कृया, तसर्थ यदि रोजादारले यौन सम्पर्क गर्नु हुन्छ भने उस्को रोजा भाँग भइहाल्छ, र उस माथि कजा समेत कफारा अर्थात डन्ड र जरिवाना पनि अनिवार्य हुन्छ, र त्यस्को

जरिवाना एउटा दास मुक्त गर्नु छ, तर यदि पाएन भने लगातार दुइ महिनाको रोजा राख्ने, यस बीच एउटा पनि रोजा न छोड्ने तर मात्र धारमिक कारणले, जस्तो कि ईद, बकर्ईद, र तशरीक अर्थात् बकर्ईद पछिको तीन दिन, अथवा अरु कुनै स्पष्ट कारणले जस्तो कि रोग र यस्तो यात्रा जस्को उदेश्य मात्र रोजा खोलनु न होस, तसर्थ बिना कारणले यदि एक दिनको पनि रोजा खोल्यो भने फेरि शुरु देखि रोजा राख्नु पर्द्ध ताकि रोजा लगातार होस, तर यदि दुइ महिनाको लगातार रोजा राख्न सक्दैन भने ६० गरिबलाई खाना खुवाउनु पर्द्ध ।

३ - आफनो इच्छाले म्वाई खाएर अथवा हस्तमैथुन गरेर अथवा अन्य कुनै तरिकाले वीर्य बाहिर गर्नु यी सबै कुराहरुले रोजा भंग हुन्छ र कजा अनिवार्य हुन्छ, तर कफारा अर्थात् जरिवाना लाग्दैन, र यदि सपनामा वीर्य निस्कियो भने त्यस्ले रोजा भंग हुँदैन ।

४ - हजामत अर्थात् उपचारको लागि टाउकोबाट खास तरिकाले रगत बाहिर गर्ने, अथवा रगत दान गर्ने, तर कम मात्रामा रगत बाहिर गर्नाले रोजा भंग हुँदैन, जस्तो कि उपचारको लागि रगत लिने, अथवा आफै रगत बगि हाल्ने, नाकबाट, घाउबाट, अथवा दाँत निकाले पछि बगेको रगतले रोजा माथि केहि फरक पर्दैन ।

५ - जानी जानी आफनो इच्छाले बुमिट गर्ने, तर यदि आफै बुमिट भएछ भने त्यस्मा केहि छैन ।

रोजा भंग गर्ने यी सबै कुराहरु मध्ये कुनै कुराले रोजा भंग हुँदैन यदि त्यस्को बारेमा जानकारी, ध्यान, र इच्छा छैन भने, तसर्थ यदि त्यस्को धार्मिक हैसियत र हुकुम बारे जानकारी छैन, अथवा समयको जानकारी भएन जस्तो कि कसैलाई यस्तो लाग्यो कि

फजर उदय भएछैन, अथवा यस्तो लागयो कि सुर्य अस्त भइ सकेछ भने उस्को रोजा भंग हुनैछैन । त्यस्तै ध्यान हुनु परो, तसर्थ यदि बिसर्वे केहि गरेको छ भने उस्को रोजा सही हुन्छ, र यो पनि कि त्यो काम चाहिं इच्छा पुर्वक हुनु परो, तसर्थ यदि बाध्यताले गरेको छ भने उस्को रोजा सही हुन्छ र उस माथि कजा पनि हुँदैन ।

६ - रोजा भंग गर्ने कुराहरु मध्ये मासिक धर्म र प्रसौतको रगत पनि हो, तसर्थ रगत आए पछि महिलाको रोजा भंग भइहाल्छ, र यस्तो महिलाहरुको लागि रोजा राख्नु जायज छैन, तर रमजान पछि छोडेको रोजा कजा गर्नु पर्छ ।

जुन कुराहरुले गर्दा रोजा भँग हुँदैन ।

७ - स्नान गर्नु पौडनु, र गर्मीमा पानी द्वारा ठन्डाको आनन्द लिनु ।

८ - रातिमा फजर उदय हुने सम्म खान पीन गर्नु र यौन सम्पर्क गर्नु ।

९ - दतिउन गर्नु, दिनको कुनै पनि समयमा दतिवन गर्नाले रोजा माथि कुनै प्रभाव हुँदैन, बरु त्यो मुस्तहब अर्थात उत्तम कुराहरु मध्ये एउटा हो ।

१० - कुनै पनि हलाल र जायज औषधिले उपचार गर्ने, मात्र औषधि चाहिं तागतको न होस, तसर्थ तागतको सुइ बाहेक अरु सुइ लिनु जायज छ, आँखा र कानमा औषधिको बुंद हाल्नु पनि जायज छ, यथापि त्यस्को स्वाद कण्ठमा किन न पुगिहालोस, तर यस्का लागि रोजा खोलने समय सम्मको प्रतिक्षा गर्नु उत्तम छ, त्यस्तै अस्थमाको स्पे प्रयोग गर्नु जायज छ, खाना चाखनाले पनि रोजा भंग हुँदैन, यदि खानाको कुनै अश पेट सम्म पुगेको छैन भने, कुल्ला गर्नमा र नाकमा पानि हालेर सफा गर्नमा पनि कुनै

हर्जा छैन, तर धेरै गर्नु पनि ठिक छैन, ताकि पानीको कुनै अंश पेटमा न पुगिहालोस, त्यस्तै खुशबु लगाउनु र राम्रो सुगन्धहरु सुंधनमा पनि कुनै हर्जा छैन।

५ - महिलाहरुको मासिक धर्म र प्रसौतको रगत यदि रातिमा बन्द भएको छ भने फजर उदय भए पछि नुहाउनु जायज छ, किन भने फजर नमाजको लागि अवश्य नुहाउनु पर्छ, र अपवित्र भएको मानिसहरुले पनि यस्तै गर्नु पर्छ।

सूत्राणा। १ - यदि कुनै काफिर अर्थात नासतिकले रमजानको दिनमा मुस्लिम हुनु भयो भने त्यस माथि दिनको बाकि समयमा खान पीनबाट रुक्नु अनिवार्य हुन्छ, तर कजा गर्नु पर्दैन।

२ - फर्ज अर्थात अनिवार्य रोजाको लागि फजर उदय हुने भन्दा पहिला रातिमै रोजाको नियत अर्थात इच्छा व्यक्त गर्नु पर्छ, तर नफिल अर्थात अअनिवार्य रोजाको नियत फजर उदय भए पछि बरु दिन चढि सके पछि पनि गर्न पाइन्छ, यदि केहि खाएको छैन भने।

३ - रोजा खोलने समय प्रार्थणा गर्नु उचित छ, रसुल ﷺले भन्नु भयो «रोजा खोलने समय रोजादारको लागि एउटा दुआको अधिकार हुन्छ र त्यो दुआ चाहिं फिरता हुँदैन» (इब्ने माजा- १७४३) र हदिसमा आएछ कि यो दुआ पढ्नु **ذَهَبَ الظَّمَانُ** » «وَأَبْتَلَتِ النَّعْرُوقَ وَفَتَّتَ الْأَجْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»

भयो र नसाहरु पनि भिज्यो र यदि अल्लाहले चाहनु भयो भने पुण्य पनि उल्लेख भयो। (अबुदाऊद- २०१०)

४ - जस्ताई दिनमा यो जानकारी भयो कि रमजानको महिना शुरु भइसकेको छ भने त्यस्को लागि खान पीनबाट रुक्नु अनिवार्य भइहाल्छ र अर्को समयमा कजा गर्नु पर्छ।

५ - जस माथि कजाको रोजा छ भने जिम्मेबारिबाट मुक्त हुनको लागि त्यस्को लागि त्यो रोजा छिटो भन्दा छिटो पुरा गर्नु उचित छ, तर धिलो गर्नु जायज छ, त्यस्तै छोडिएको रोजा लगातार अथवा बेला बेलामा पनि कजा गर्नु जायज छ, तर बिना कुनै कारणले अर्को रमजान पछि सम्म धिलो गर्नु जायज छैन ।

रोजाको सुन्नत ।

१ - सेहरी खाने, रसुल ﷺले भन्नु भयो «सेहरी खाने गर किन भने सेहरीमा बरकत अर्थात फायदा राखिएको छ» (मुत्तफकुन्डलैह- १९२३, १०९५) र रातिको अन्तिम समयमा सेहरी खानु सुन्नत छ, रसुल ﷺले भन्नु भयो «मानिसहरूले सँधै ठिकै रहनु हुन्छ जब सम्म कि उनीहरूले रोजा खोलनमा छिटो गर्नु हुन्छ» (मुत्तफकुन्डलैह- १९५७, १०९८) ।

२ - सुर्य अस्त भए पछि छिटै रोजा खोलने, र रोतब अर्थात आधा पाकेको खजुरले रोजा खोलनु सुन्नत छ, तर यदि सम्भव छैन भने कुनै पनि खजुरले, र यदि त्यो पनि सम्भव छैन भने पानीले, र यदि त्यो पनि सम्भव छैन भने जे उपलब्ध छ त्यसैले रोजा खोलने ।

३ - रोजाको अवस्थामा दुआ गर्ने, खास गरि रोजा खोलने समयमा, रसुल ﷺले भन्नु भयो «तीन प्रकारको दुआ स्वीकार हुन्छ, रोजादारको दुआ, पिडितको दुआ, र यात्रीको दुआ» । (अबलैहकी)

रोजादारको लागि रमजानमा क्याम गर्नु(तरावीहको नमाज पढनु) पनि उचित छ, रसुल ﷺले भन्नु भयो «जस्ले रमजानको महिनामा ईमानको साथ र उपहारको आशा गरि क्याम गर्नु

हुन्छ भने उस्को पछिलो हरेक पाप माफ भइहाल्छ» (मुत्तफकुन्जलैह- २००९, ७५९) तसर्थ एउटा मुस्लिमलाई चाहियो कि एमाम सँग तरावीहको नमाज पुरा गरोस, रसुल ﷺले भन्नु भयो «जुन सुकै व्यक्तिले एमामलाई फर्किने सम्म ऊ सँग क्याम गर्नु हुन्छ भने त्यस्को हकमा पूरै रातको क्याम उल्लेख हुन्छ» (अहलु स्सोनन्)। त्यस्तै रमजानमा जे जे कार्य चाहिं अधिक गर्नु उचित छ त्यस मध्ये यो पनि हो कि अधिक भन्दा अधिक सदका अर्थात दान गर्ने ।

त्यस्तै अधिक भन्दा अधिक कुरआन पढनको प्रयास गर्नु पनि राम्रो हो, किन कि रमजानको महिना कुरआनको महिना हो, र कुरआन पढने व्यक्तिले हरेक अक्षरको बदलामा एक पुण्य पाइन्छ र हरेक पुण्य चाहिं दस गुणा सम्म विकासित हुनसक्छ ।

तरावीहको नमाज ।

तरावीह चाहिं रमजानमा रातको सामुहिक नमाज हो, त्यस्को समय एशा नमाज पछि देखि फजर उदय हुने सम्म हुन्छ, नबी ﷺले रमजानको क्याम प्रति प्रेरित गर्नु भएकोछ, सुन्नत अनुसार ११ रकत नमाज पढने र प्रत्यक दुइ रकतमा सलाम फेरने, र यदि ११ रकत भन्दा अधिक पढनु हुन्छ भने त्यस्मा कुनै हर्ज छैन, त्यस्तै तरावीहको नमाजमा सुन्नतको तरिका यो हो कि बिस्तारै बिस्तारै लामो नमाज पढने तर नमाज पढने व्यक्तिहरुलाई कष्ट र कठिनाइमा न पारने, तरावीका लागि महिलाहरुको उपस्थितीमा पनि कुनै आपत्ति छैन यदि कुनै खतरा छैन र महिलाहरु आफनो श्रृँगारलाई छोपेर, सुगन्ध प्रयोग न गरी पर्दामा निस्कन चाहनु हुन्छ भने ।

नफिल रोजा ।

रसुल ﷺ ले निम्न दिनको रोजा प्रति प्रेरित गर्नु भएकोछ :

१ - शब्बाल महिनामा ६ दिन, रसुल ﷺ ले भन्नु भयो «जस्ते रमजानको रोजा राख्नु भयो, र त्यस पछि शब्बालको ६ दिन थप रोजा राख्नु भयो भने त्यो व्यक्ति यस्तै भयो जस्तो कि सदा सदाका लागि रोजा राखेको» (मुस्लिम- ११४)

२ - सोमवार र बिहिवार दुइ दिन् ।

३ - प्रत्यक महिनामा तीन दिन, र यदि बीच महिनाको रोजा राख्नु भयो भने राम्रो हुन्छ अर्थात १३, १४, १५ ।

४ - आशुराको दिन, अर्थात मोहर्रम महिनाको १० गते, तर यहुदिहरुको बिरुद्धमा त्यस भन्दा एक दिन अधि अथवा एक दिन पछिको रोजा राख्नु उत्तम छ, अबुकतादा ﷺ को हदिसमा छ

कि रसुल ﷺ ले भन्नु भयो «आशुराको रोजा प्रति म अल्लाह सित यो आशा राखेको छु कि बिगत एक बर्षको पाप माफ भइहाल्छ» (मुस्लिम- ११६२)

५ - अरफाको दिन, अर्थात जुलहिज्जा महिनाको ९ गते, हदिसमा छ कि «अरफाको रोजा प्रति म अल्लाह सित यो आशा राखेको छु कि बिगत एक बर्ष र अगामि एक बर्षको पाप माफ भइहाल्छ» (मुस्लिम- ११६२)

जुन दिनमा रोजा राख्नु बर्जित गिरएको छ ।

१ - ईद र बकर्इदको दुइ दिन् ।

२ - तशरीकको तीन दिन, अर्थात जुलहिज्जाको ११, १२, १३ गते, तर हज केरान र हज तमत्तोअ गर्नेहरु बाहेक, यदि हदि अर्थात बलीको जनावर उपलब्ध छैन भने ।

३ - मासिक धर्म र सुत्केरीको समय ।

४ - श्रीमान घरमा उपस्थित भएको अवस्थामा श्रीमतिले रोजा राख्ने, रसुल ﷺले भन्नु भयो «श्रीमतिलाई आफ्नो श्रीमानको अनुमति बिना रमजान बाहेक अरु समयमा रोजा राख्नु मिलदैन, यदि श्रीमान घरमा उपस्थित छ भने» (मुतफकुञ्जलैह- ५१९२, १०२६)

مطبعة النرجس التجارية
NARJIS PRINTING PRESS

تلفون: ٢٤١٦٦٥٣ - فاكس: ٢٤١٦٨٦٦
E-mail: narjiscpp@yahoo.com